

Atravmatik Restoratif Tedavi: Temel Makaleler ve Öneriler

de Amorim RG, Leal SC, Frencken JE. Survival of atraumatic restorative treatment (ART) sealants and restorations: a meta-analysis. *Clin Oral Investig* 2012;16:429–41.

de Amorim RG, Frencken JE, Raggio DP, Chen X, Hu X, Leal SC. Survival percentages of atraumatic restorative treatment (ART) restorations and sealants in posterior teeth: An updated systematic review and meta-analysis. *Clin Oral Investig* 2018;22:2703-25.

Frencken JE, Leal SC, Navarro MF. Twenty-five-year atraumatic restorative treatment (ART) approach: a comprehensive overview. *Clin Oral Investig* 2012;16:1337-46.

Hesse D, Bonifácio CC, Guglielmi Cde A, da Franca C, et al. Low-cost glass ionomer cement as ART sealant in permanent molars: a randomized clinical trial. *Braz Oral Res* 2015;29:e63.

Holmgren CJ, Roux D, Doméjean S. Minimal intervention dentistry: Part 5. Atraumatic restorative treatment (ART)—a minimum intervention and minimally invasive approach for the management of dental caries. *Br Dent J* 2013;214:11-8.

Kemoli AM, van Amerongen WE, Opinya G. Influence of the experience of operator and assistant on the survival rate of proximal ART restorations: Two-year results. *Eur Arch Paediatr Dent* 2009;10:227–32.

Mickenautsch S, Yengopal V. Failure rate of high-viscosity GIC based ART compared with that of conventional amalgam restorations—evidence from an update of a systematic review. *SADJ* 2012;67:329-31.

Olegário IC, Hesse D, Mendes FM, Bonifácio CC, Raggio DP. Glass carbomer and compomer for ART restorations: 3-year results of a randomized clinical trial. *Clin Oral Investig* 2019;23:1761-70.

Schriks MC, van Amerongen WE. Atraumatic perspectives of ART: psychological and physiological aspects of treatment with and without rotary instruments. *Community Dent Oral Epidemiol* 2003;31:15-20.

Arka Plan

Atravmatik Restoratif Tedavi (ART), çürük lezyonlarının ilerlemesini durdurmayı amaçlayan minimal invaziv bir tedavidir. İşlem genellikle lokal anestezi ve elektrikli ekipman kullanılmaksızın yalnızca el aletleri kullanılarak çürük dokunun uzaklaştırılmasını, ardından cam iyonomer veya diğer simanların yerleştirilmesini içerir. Bu tedavi yöntemi, başlangıçta çürükten etkilenmiş dişleri korumak amacıyla geliştirilmiş olup, öncelikli olarak elektrik, şebeke suyu ve ağız sağlığı hizmetlerine az ya da hiç erişimi olmayan ve sınırlı mali kaynaklara sahip toplulukları

hedeflemektedir. Gelişmiş ülkeler, şiddetli erken çocukluk çağı çürüğü olgularında cam iyonomer simanların florür salma özelliği sayesinde çürüğün ilerlemesini kontrol altına almak için aynı yaklaşımı kullanmaya başlamış ve tekniği Geçici Terapötik Restorasyon (ITR: Interim Therapeutic Restoration) olarak yeniden adlandırmıştır. Çeşitli sistematik çalışmalar, yüksek viskoziteli cam iyonomer siman kullanılarak uygulanan ART veya ITR'nin, süt ve sürekli büyük azılarda tek yüzeyle restorasyonlarda başarı sağladığını göstermiştir.

IAPD Önerileri

1. Atravmatik restoratif teknik (ART), çok küçük yaştaki veya koopere olmayan çocuklar, özel sağlık bakımı gereksinimi olan bazı çocuklar ya da sağlık kaynaklarının kısıtlı olduğu bölgelerde alternatif bir tedavi seçeneği olarak kullanılabilir minimal invaziv bir diş hekimliği yaklaşımıdır.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %94

2. ART tekniği hem süt hem de sürekli dişlenmede, tek yüzeyle kavimleri içeren çürüklerin yönetiminde endikedir.

Konsensüse dayalı öneri > Küresel uzlaş %76

3. Yüksek viskoziteli cam iyonomer siman, biyoyumluluğu, neme karşı daha az duyarlı olması, uygun sert-

leşme süresi, mine ve dentine kimyasal bağlanması ve florür salımı nedeniyle ART restorasyonları için tercih edilen restoratif materyaldir.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %88

4. ART, derin çürüğü olan dişlerde, pulpanın açılma olasılığı bulunan dişlerde veya geri dönüşümsüz pulpitis ya da apse belirtileri gösteren dişlerde kullanılmamalıdır.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %94

5. ART yaklaşımı çürük ekskavasyonu için çoğunlukla el aletleri kullandığından, işlem düşük maliyetlidir, atravmatiktir ve lokal anestezi gerektirmez.

Konsensüse dayalı bildiri > Küresel uzlaş %82